

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 69. ANUL XV.

Sabiiu, in 27 Aug. (8 Sept.) 1867.

Telegrafulu este de done ori pe septemana: joia si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la expeditiua foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gal'a prin scrisori francate, adresate catre expeditiua. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ur' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe unu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Pré Santia Sea, Preluminatul P. Episcopu alu Aradului, Procopiu Iva o i c o v i c i, a sositu Vineri in 25 Augustu in mijloculu nostru. Scopulu sosirei Pré Sântiei Sele e participarea la lucrările Consistoriului apelatoriu ce se voru incepe luni. Cu Pré Santia Sea a sositu deodata si Pr. on. Par. Protopresbiteru alu Totu-Varadiei Ioann B e l e s i u.

Inteliginti'a româna gr. or. de aici, sub conducerea Pré on. D. Protosincelu P o p e a, a bine ventatu pre Pré Santia Sea eri la 12 ore.

Eri sosit si Présanti'a Sea Preluminatul P. Eppu alu Caransebesiului Ioann P o p a s u, in mijloculu nostru.

Evenimente politice.

S a b i i u, 26 Augustu.

Deputatiunile din ambe partiile imperiului erau datu preste greutâti mari la împartirea sarcinilor. Greutâtile, dupa cum vedemu din parerile mai multoru diuare, erau mari si s'au pututu delaturâ numai prin intervenirea unoru consultari ministeriali. Apropierea facuta in tipulu acest'a intre deputatiunile adunate in Vien'a e insa numai unu compromis „deocamdata“, pentruca pâna acum nu s'a decisu alta, decâtu ca pentru anulu 1868 sa se voteze recerinti'a pentru detori'a de statu intr'un'a cu recerintiile celelalte ale statului. Cu toate aceste, dupa cum cetimu, vedemu ca predominesce in multe cercuri opiniunea, ca principiulu impacării e depusu in acestu compromis si ca ceea-ce pâna acum e numai „deocamdata“, fâra multe greutâti se va preface in unu definitivu, carele va puté obli diferintiile intre delegatuni.

„Debatte“ léga de succesulu acest'a sperantie de totu frumose pentru viitorulu celu mai de aprupa alu partiile transilvanice a imperiului. Acestu viitoriu consta intr'aceea, ca si partea mentionata va capeta organizarea autoritatilor publice si in tipulu acest'a se va pune capetu provisorului de pâna acum. Pune „Debatte“ afara de indoieala, ca si partea apusena a imperiului va capeta unu ministeriu cu atributiunile celui ungurescu. Arata de alta parte greutâtile compunerei unui ministeriu, cu deosebire in modulu acest'a, dupa cum Pa anunctiatu diuarele, cu presidiulu principelui Carlos de Auersperg. Debatte dice, ca despre compunerea unui ministeriu transilvanu Auersperg—Herbst in cercurile respective inca n'au fostu vorb'a; adauge inse si aceea ca scriile aceste premergu o bucatlea bunioica stârei celei adeverate a lucrurilor. —

Convenirea dela Salzburg nu incetâza inca de a fi obiectulu discutiei diuaristice. Din cuventările ce le-a rostitu Imperatul Napoleonu in unele cetâti ale Franciei la reintorcere; din cerculariulu ministriului de Moustier câtra Tramissii francesi la curtile europene si in fine de eseporatiunile „Correspondintiei francese“ s'aru vedé ca conferintiile Suveraniloru Austriei si Franciei nu suntu nici decum de natura resbelica ci pacinica.

Despre cancelari'a aulica a Croatiei ne spune Zkft, ca va fi câtu de curendu disoluta, iera agendele tablei septemvirale din Croait'a se voru strapune la Pest'a. (Acestu diuariu face la acesta scire gloss'a, ca mesur'a acest'a nu va se dureze indelungu). Mai departe vorbesce acelasi diuariu, dâra in altu numeru, despre uniunea Croatiei cu Ungari'a, despre carea dice, ca in cele ce privesce finantiile, cu 1 Septembrie va fi o fakta implinita.

De mai multe dile se tramite prin presidiulu dietei din Pest'a la deputati dietei proiectele despre reformele justitiei si despre programulu ministerialu asupr'a clădirei drumurilor de feru. Se suna ca si proiectulu despre regularea cestiunei nationalitatiloru si a emancipării Israelitiloru; in fine proiectu

tulu despre bugetu din partea ministeriului de finantie se voru tramite deputatiloru, inainte de adunarea dietei. Din aceste s'aru vedé ca diet'a abiâ se va puté readunâ in lun'a acest'a (Septemvre n.)

Din Spania iera cetimu ca revolutiunea e aprôpe de a fi innabusita.

— Sciri particulare ce avem din Belgradu, dice Rom., nespunu, ca dupa întorcerea Principelui Michajlu, reprezentantele Principelui Carolu alu Romaniei afostu primitu in audientia spre a presentâ epistolele sele de acreditare cu tota ceremoni'a obicinuita in asemenea ocaziuni.

Atletia Sea Principele Serbiei respondiendu agintelui Principelui Carolu a disu, intre altele, ca suntu cunoscute de toti simtimentele sele de fratie pentru Principele Carolu, ca amici'a Sea pentru Romani este vechia si statonica si ca mai multu decâtu ori candu face urările cele mai ardiente pentru prosperitatea Romaniei.

Aprôpe de Ruscicu s'a omoritu nu demultu doi individi (unu serbu si unu grecu) sub nume de emisari, de câtra gendarmeri'a turcesca. Scen'a s'a întemplat pre vaporulu austriacu „Germania“. Consululu generalu austriacu au si calatoritu in fati'a locului spre a face cercetările necesarie. — In Serbi'a s'a facutu parastase solemne pentru cei doi ucisci pre vaporulu amintitu.

Pentru inaintarea poporului.

In ori ce statu liberu, fia cetatienii toti de un'a singura nationalitate fia de mai multe, totu prunculu de tota nationalitatea are dreptu precum la vietia, asiâ si la o educatiune buna. Acestu dreptu alu lui nu emanâza numai din debilitatea fisica, ce are lipsa de ajutoru, seu din dispusetiunile si facultâtile sele cele capace de dezvoltare, ci emanâza mai vertosu din acea intuitiune inaltatoria, ca genulu omenescu in calea sea spre perfectunare sta sub conducerea unei fiintie mai inalte, si ca statulu, ca ori ce alta societate numai pentru aceea e, pentruca genulu umanu mai usioru sa-si ajunga destinatunea. Precum dupa acea intuitiune inaltatoria, dupa acea credinti'a firma de o fiintia mai inalta, sub a cărei conducere sta genulu umanu, precum dupa convingerea, ca omulu trebuie sa se lupte continuu pentru inaintare din generatiune in generatiune, e detori'a celoru presenti a lasâ venitorului princi educati, cultivati cu tota conscientiositatea, asiâ are si venitorulu dreptulu, de a pretinde dela presente implinirea conscientiosa a detoriei sele. E adevratu, ca neci unu pruncu nu-si pôte pretinde implinirea dreptulu seu la o educatiune buna, ca-ce atunci aru trebui sa fia majorenu, educatu, ca sa cunôsca momentuositatea educatiunei; dar pentru acea are parenti, e fiulu si membru unei, natiuni si bisericii, cari i representa dreptulu, si au detori'a de ai dá o educatiune buna; mai încolo e cive a unui statu, carele precum are dreptulu cu tempu a pretinde servitiu dela totu civele, chiaru asiâ are si detori'a de a griji, ca acelu cive se capete o educatiune precâtu se pôte de buna, încâtu sa-si cunôsca detori'a si dreptulu, ce are fatia cu statulu.

Acumu deca unii parinti din lips'a de o educatiune buna, din nepricepere aru neglege educatiunea fiiloru sei, atunci partea inteligente de ori si ce natiune are detori'a si dreptulu de a-i indemnâ cu tota seriozitatea la implinirea detoriei fatia cu fili si chiaru in contra voiei parintiloru a procurâ prunciloru o educatiune buna; ear statulu e detoriu de a întinde organeloru respective ajutoriulu cuvenitu. „In pruncii presintelnii ne sta inainte posteritatea, in carea noi cá si Moise in pamentulu promisiunei numai primim, nu si mergem; si totu odata ne arata tempurile trecute, dupa cari amu trebuitu a aparé“ dice Jean

Paul. Si intr'adeveru ôre „ce venitoru“ aru [asceptâ pre acei princi, câror'a nu li s'aru întinde altu ajutoriu, decâtu celu necesariu pentru vietia fisica? Câtâ diferinti'a aru fi între omu si animalu? In pruncii presentulu suntu de a se cantâ barbatii urmatori, ce voru se pasiésca pre aren'a luptei publice pentru drepturele omenimei, pentru limba si natiune in contra inimiculu viclenu; din pruncii presintelnii trebuie sa iésa civi apti, patrioti adeverati; din prunci trebuie se creasca unu poporu consciatoru de sene, unu poporu mai cultu, inteligente, mai veselu, ca celu scapatu din jugulu servitutiie barbare, de pre a căru fatia posomorita se cetesce nefericirea si tractarea despotica din tempurile de trista reminiscentia— trecute!

Dar nu numai dreptulu, ci si necesitatea pretinde educatiunea poporului. Tôte popôrele, tôte natiunile; ce trecu inaintea lumii de civilizate, au trecut de multu preste elementele prime in cultura omenesca, au ajunsu la unu gradu de cultura si si-au facutu dispusetiuni, in urm'a câror'a nu trebuie neci sa regreseze, neci sa stea in locu, deca nu voru sa decadia si sa devina jucari'a altoru vicine seu aceloru, cu cari voru fi amestecate, si cari necurmata se voru luptâ pentru inaintare. Si fiindu-ca atâtu regresarea, câtu si starea in locu se pôte împedecâ numai prin dezvoltare continuu progressiva, de aci educatiunea, cultivarea poporului e necesaria si pentru conservarea sea, pentru ca sa pôte esista ca natiune cu drepturi egali lângâ si între altele.

Ce e dreptu omenii se nascu cu dispusetiuni si facultati neegali.

Acesta diversitate e un'a determinatiune naturala, cărei'a omulu vrendu nevrendu, ca unei necesitati, trebuie sa se supuna. Sa fia insa câtu de mare acesta diversitate, aceea, ce in genere se recere, toti omenii potu cuprinde. Si fiindu-ca e vorb'a despre cultura poporului, toti trebuie sa se bucure de ea fâra destingere, notabilu si ordinariu, avutu si seracu; căci natur'a nu-si imparte donurile sale nici dupa rangu nici dupa punga. Poporulu trebuie radicalu pre un'a trespă, pre care consciatoriu de sine sa nu se lase a se purtâ de unii si alti pentru interesulu loru, neci sa-lu pôte corumpe cei ce se tinu a fi mai culti (?), sa-si cunôsca omenii, sa-si cunôsca detori'a, ce are de a implinâ si dreptulu, ce are de a-lu pretinde. (Va urmâ.)

Conferintiile invetiatoresci, in Scaunulu Cohalmului.

Sten'a, 23 Augustu.

In 20 Augustu, tinendu-se dimineti'a la 6 ore servitiulu ddiescu, dupa finirea acestui'a se deschise conferinti'a 1-a sub presiedinti'a on. P. adm. prot. Ioann I o s i f u, prin o cuventare potrivita tinuta din parte-i, prin carea a aretatu detorintele parintiloru câtra fili, si cele ale invetiatoriloru fatia cu elevii. — In urm'a acesteia a urmatu inca o cuventare din partea d. Nicolau Mircea teol. abs., luandu-si de basa cuvintele din testulu evangeliu „si aducea la densulu (Christosu) prunci, ca sa se atinga de ei, eara invetiaceii certâ pre cei ce aducea“. Marcu capu 10 v. 13. Iubirea lui Christosu câtra prunci si in fine câtra tota omenimea o arata dreptu modelu de inguragiare pentru toti si cu deosebire pentru invetiatori, tinendu-se de maxim'a „pe fundamentulu iubirei trebuie se întemeiamu totu edificulu educatiunei.“ S'a amintitu in acesta cuventare in unu modu fôrte solemnelu si de urditoriulu acestoru conferentie, Escelenti'a Sea Pré Sântiulu Archiepiscopu si Metropolitu A n d r e i u Bar. de S i a g u n a.

Dupa aceste a urmatu conscrierea, de unde vedurâmu, ca mai toti preotii si invetiaceii au fostu de fatia cu putina esceptiune. Că obiectu de per-

tractare s'a luat apoi despre recuisitele de scóla, ce s'a aretatu destulu de chiaru din partea unoru invetiatori, ca suntu neesperatu de lipsa prin unele locuri pentru sporirea in invetiamentu, a se procurá in modu mai corespondiatoriu. Ast'a apoi s'a si luat la prot. siedintiei, in modu, cá sa se impuna strictu prin Directorii locali epitropiloru, cari inca erau de fatia la conferintie, aducerea in deplinire astoru-feliu de recuisite unde cere trebuint'a, — si astmodu se fini prim'a conferintia la 1 óra. Dupa amédi la 2 óre se luara inainte Instructiunile din an. 1862. si 1863 cu care se fini conferinti'a a 2-a pre la 6 óre. In 21 dupa servitiulu Ddieescu se incepú a 3-a conferintia cu Instructiunea din 1864, si punerea intrebárei despre predarea Computulu de Domnulu profesoriu Popescu. — In conferinti'a a 4-a s'au desbatutu asup'r'a obiectelor de invetiamentu in scóla, iéra manualulu de gramatica de D. Mihal'tianu sa se iee cá studiu oblegatu; deprinderea privatim cu elevii in Geografia; óresi-cari cunoscintie din Istori'a patriei si din sciintiele naturalii; in fine se facú propunerea de a se tinea o conferintia invatiatorésca in 1-a Decembre in anulu acest'a, pentru unele consfatuirii totu in privati'a invetiamentulu. —

In acestea conferintie esclara Invetiatorii Ioann Bercanu din Cohalmu, Georgiu Spornicu, din Sten'a, Savu Syrachu din Cati'a, si Ioann Bucuru din Drasosu. Esprimandu-si Parintele Administratoru in putine cuvinte bucuri'a pentru sporieru aratatu, se finira conferintiele pentru anulu acest'a. M.

Dela societatea literaria romana.

Discursulu rostitu de dlu T. Cipariu in siedinti'a din 6 Augustu.

(Capetu din nr. tr.)

Insa fia cum va fi, acestu monumentu vechiu din 4 Oct. 160 dupa Chr. de 1707 de ani, scriu la 55 de ani dupa espeditiunea si colonizarea dacica, demustra preste tota indoiel'a cumca in coloniile romane din Daci'a, pre l'anga limb'a latina, era in usu si unu dialectu románu vulgaru, care, déca noi suntemu románi, e mán'a limbei romanesce de astadi. Despre care mai pre largu amu scriu in archiv, nr. III, pag. 40 si urmatóre.

Dupa scóterea legiuniloru románe, a V-a Macedonica si XIII germana, din Daci'a si alesu din Transilvani'a de astadi, si asiediarea loru in mijloculu Mesiei, la Ratiaria, astadi nomita Arcer, l'anga Vidinu, si aiurea, civilizatiunea se stinse cu totulu in Daci'a Traiana si cu ea si literatur'a romana, carea pre atunci ne'ndoitu inca era numai cea latina. Dara nu credemu, ca s'a stinsu de odata si limb'a romana, precum nu credmu, ca au peritu toti románii colonisti din Daci'a Traiana, ori cátu de crude au fostu invasiunile barbare, ci din contra suntemu cu deplina convingere, ca cea mai mare parte

a ramasu inca in tiéra, si ca a si cautatu sa remana, — de aceea nici nu credemu, cumca toti romanii au trecutú Dunarea in Mesia, dara nici nu aru fi pututu, de óre-ce dupa testimonia istorice certe, Daci'a inca din tempulu lui Claudiu era cu totulu ocupata de barbari, si perduta pentru imperiulu romanu, intr'atát'a, cátu nici nu putemu bine pricepe, cum sa fia pututu remané legiunile románe, in Daci'a ocupata de barbari, dela Claudiu pana la Aurelianu, dupa ce nici monumintele din Daci'a nu trecu preste tempulu lui Claudiu imperatulu incóce.

Istoricii románi, si anume Eutropiu lib. VIII capu 3, ne spune, ca numai decátu dupa Traianu, succesoriulu seu Adrianu, din invidia cátra glori'a antecesorului seu, vrú sa parasésca Daci'a si sa-si retraga legiunile dincolo de Dunare, precum facuse si cu alte trei provincie castigate totu de Traianu. Si cu ce l'au spariatu amicii lui, cá sa nu facu unu reu asiá mare imperiulu si numelu romanu?

Numai cu acelu cuventu: pentru cá nu apei multi cetátieni romani sa se tradé in mánile barbariloru (ne multi cives romani barbaris tradentur.)

Va sa dica, elu avea de cugetu, sa parasésca Daci'a tragendu-si afara legiunile romane, ce erau garnisóne in trens'a, — dara nu avea si acelu cugetu, cá sa scóta si pre cetátienii románi de acolo, — pentru ca era cu neputint'a ai scóte.

De nu era acésta cauza, adeca neputint'a scóteci colonistiloru, unu omu geniale, cum a fostu Adrianu, pre usoru putea sa alineze animele amiciloru sei si sa li se responsa: Nu ve temeti, amicii mei, de acést'a, amu si eu atát'a pricepere, cáta voi, ca scotiendu legiunile sa nu lasu pre cetátienii románi in foculu barbariloru, ci sa-i trecu odata cu legiunile dincóce. Si atunci amicii lui Adrianu nu mai aveau cuventu de a se opune intentiunei imperatoriului.

Ci Adrianu nu le-a respunsu asiá, pentru ca nu a pututu, iéra inimitii lui au reesitu pentru ca elu s'a temutu a spune vieti'a atátoru cetátieni romani in ghiarele turmeloru barbare. Elu retinu Daci'a, si nu retrase legiunile, — cu atát'a mai putinu pre colonisti. Insa invidi'a totu a reesitu si ea, ca déca nu ia fostu cu putintia a parasí Daci'a, fara a se espune revoltárei animeloru din totu imperiulu, — a facutu ce ia fostu prin putintia, elu a dorimatu puntea lui Traianu dela Turnu Severinului, si aru fi stricatu, póte, chiaru si colum'a Traiana din mijloculu Romei, de iaru si fostu prin putintia.

Pretestulu stricárei acestei punti, ce fu unu adeveratú vandalismu, a fostu de nemic'a. Oprirea barbariloru, se nu tréca preste Dunare, — cari apoi cu atátu mai mare inversiunare se aruncara in spatetele bietiloru colonisti din Daci'a.

Inse cá sa mergemu mai departe, urme de limb'a romana mai aflámu si in secululu alu VI, sub Mauritiu imperatu, de care mai multi au scriu, si

noi insine mai de multe-ori, intr'atát'e cátu credemu a fi de prisosu, se mai tratámu si aici despre istori'a cu Torna Frate din muntele Emu din Traci'a.

Destulu este, se amintimú, ca limb'a romana a esistatu inca din tempulu antáiei colonisatiuni, atátu in Daci'a, cátu si in provinciile transdubiane, — insa numai cá dialectu vulgaru. Pentruca si in provinciile de preste Dunare, la inceputu limb'a literatiloru a fostu numai cea latina, precum se adiveresce din scrierile, ce au mai ramasu din tempurile concilieloru celoru mai d'antáiu, care suntu destulu de cunoscute lumei literarie.

Mai grea sórte a caditu pre limb'a romana, dupa ce de o parte imperiulu romanu s'a impartítu in dóne, si noi amu ramasu aliati de cátra partea occidentale, unde dominau limb'a latina si dialectele vulgari romane, — eara de alta parte, dupa Foo'a incetandu usulu diplomaticu alu limbei latine in partea orientala, si grecismulu ajungendu la putere, limbei románe nu ia mai ramasu neci unu spriginu omogenu: ci din contra incungiurata de elementele straine, greci, sclavi, bulgari cari se serbise, si serbi cari totu un'a suntu cu selavii, ea pati cele mai infricosiate perderi.

Eara candu fu crestinarea bulgaro-slaviloru cátra inceputulu secululu IX, si introducerea limbei slavice chiaru si in bisericile romanului, atunci limb'a romana deveni la cea din urma agonia.

Domniloru, iertati-me, cá sa nume demitu in descrierea acestoru secolu plini de intunerecu si de barbaria, de cari neci unu romanu cu sufletu curatu nu-si póte aduce aminte fara grétia si infiorare, grétia pentru barbaria, si infiorare pentru stricaciunea ce ni-a causatu slavonismulu in limb'a si in cultur'a intelectuala.

Sa lasámu, domnii mei, la o parte acesti seculi de trista reminiscintia pentru limb'a romana, cari o au tinutu sub jugulu barbariei celei mai intunecatórie, si mai bine sa aducemu multiamita cu recunoscintia barbatiloru din eei mai de aprópe trei seculi trecuti, cari au ruptu lantiurile servitutei, sub care zacea, si au redatu iérasu natiunei romane, cá sa-i fia organulu cultorei natiunali.

Ea insa, candu iérasu revediu lumin'a sórelui, aparú purtandu pre fatia-si urmele servitutei seculari, cu venetari profunde, si infasiuraturele sepulcrali. Ci multiamita ceriului, ea a reinviatu, carea se credra mórtia, si se reafila ceea ce se parea perduta.

Literatii nostri de unu seculu incóce se incercara a o curá cu totu feluulu de medicina, si medicii ei inca nici pana astadi nu suntu de acordu intre sine asup'r'a remediiloru mai convenienti.

Ei au inceputu in adeveru cu totu dinadisulu a se ocupá cu higien'a ei, tinura mai multe consultári. Dara pana acum totu nu se intielesera de-

FOISIÓRA.

Órele libere.

de P. III.

Unu soboru protopopescu din secolulu trecutú.

Precandu luámu incunoscintiári totu mai dese si mai favorabile despre activitatea sínódeloru parochiali si protopresbiteriali pre basea canóneloru vechi bisericesci si a mesuratu concluseroru facute in sínódele nóstre diecesane dela an. 1850-60-64; nu va fi fara interesantia pentru stimaverulu publicu cetitoriu, déca din urmatoriulu documentu va vedé si esaminá subiectele, objectulu si procesur'a unui soboru protopopescu tinutu in prim'a jumetate a secolulu trecutú la Sinc'a in Districtulu Fagarasiului.

Documentulu, ce l'amu vediatu in originalu intre scriptele boeronale a familieloru Balanu si Barsabanu din Sinc'a vechia, suna asiá: —

Ной СЗЕОРЪЛЪ ПРОЦІОНЪРЪ РЪМЗНИЦІЙ ДИН В-ПАРХІА ФЪЛЪГЪРАШЪЛЪИ КАРЕ СЪ АНЧИПЕ ДИН КЪЧЪЛАТА ПЪНЪ АН АПА НІТОТЪЛЪИ, ФІИНА НОЙ АДЪНАЦІЙ ТОЦІЙ АН ШИНКА АН КАСА ПОП' ЯЛАДЕ ПЕНТЪРЪ МЪЛАТЕ АНПЕ ШИ ЖАЛЪЕ АЛЕ КЛИРОСЪЛЪИ, ДАКЪ ИМПРЪВЪРЪМ ПОРЪВЪНЧИМЕ ЧЕ НЕ СЪНТЪ ДАТЕ АНАИНТЕ ПЪРЪ КЪМ АБИМ ОБИЧІИ А АНДРЕПТА ЖАЛЪЕЛЕ ЧЕЛОРЪ ЧЕ

СЪНТЪ СОРОЧИЦІЙ АНАИНТЕА НОВАТЪРЪ АНТРЕ АЦІЙ ПЪРЪШІЙ ВЕНІРЪ АНАИНТЕА НОВАТЪРЪ ШИ ЯЛАДЕ БЪЛАНЪ КЪЕР ДИН ШИНКА ПЪРЪШЪ МАРЕ ШИ КЪ ІУАН ОТЪРЪМЕВЪ КЪЕР ПЪРЪШЪ МИКЪ ШИ ЗІСЕ ПЪРЪШЪЛЪ МАРЕ, СЪЖНГЪ СЪКОР, ПІНТ' АЧА МИ АЪ КЪТЪ А СОРОЧИ ПЪРЕ ДОМНІА АЪИ ПЪРЪШЪ МИКЪ АНАИНТЕА ОФЖНТЪЛЪИ СОКОР, КЪ ФІНА НОЙ НЕАМЪЛЪ НОВАТЪРЪ КЪЕР ФЕРДЕЛАШЪ ДИН КАПЪЛЪ СЪТЪЛЪИ АВЪНА МЪНТЕ ШИ МОАРЪ ШИ АЛТЕ ІУСАГЪРЪ ПЕНТЪРЪ КАРЕ СЪ КЪНОСКЪ ФЕРДЕЛАШІЙ, АШИЖДЕРЪ ШИ АН СЪЖНТА БИСЕРИКЪ СТРАНА АН КАРЕ АЪ ШЕХЪТЪ ПЪРИНЦІЙ МОШІЙ СТЪРЪМОШІЙ НОЩРИ АШИЖДЕРЪ ШИ НОЙ, КЪНА АМ ФОСТЪ АЪМ АН ЧЕСТЪ АНА ДЪА ЗІ ДЕПАЦІЙ МАМ АЪСЪЛА БИСЕРИКЪ ШИ ШЕЖНА ЕЪ АН СТРАНЪ, АМ МЕРЪЛА СФИНТЕЛЕ ІКОАНЕ АЪПЪ ОБИЧІИ ДАКЪ МАМ АНТООСЪ СЪ МЕРЪ ІАРЪ АН СТРАНЪ ДЕ УОНДЕ МАМ СЪБЛАТЪ, ДОМНІА АЪИ ПЪРЪШЪ МИКЪ ІУАН ОТЪРЪМЕВЪ АЪ ШЕХЪТЪ АН СТРАНА НОВАТЪРЪ ШИ МЕРЪНА ЕЪ ДОМНІА АЪИ А СЪРИТЪЛА МІНЕ АН БИСЕРИКЪ ШИ МАЪ УОЧИСЪ ДЕ МАЪ ФЪЖЪТЪ ТОТЪ СЪНЦЕ ШИ МІ-АЪ СМЪЛЕ ПЪРЪЛЪ ШИ МІ-АЪ ФЪЖЪТЪ ФОАРТЕ МАРЕ РЪШІНЕ ШИ АЪРЪРЕ, ПЕНТЪРЪ КАРЕ ПОХЪТЕКЪ ЖЪДЕКАТЪ ДІЛА СФІНТЪЛЪ СЪКОРЪ, РЪСЪВЪНСЪ ПЪРЪШЪ МИКЪ ШИ ЗІСЕ: АША ІСТЕ КЪ НЪМЪ СЪЖДИТЪ, НЪ ТЪГЪДЪБЕКЪ КЪ Е ЦІВЪТЪ КЪ СТРАНА АЧА ІСТЕ А НОВАТЪРЪ, НЪ ЕА АЪМНИКОВАТЪРЪ, ПЕНТЪРЪ АЧА НЪ ТЪМЪ АНЪГЪДЪИТЪ СЪ ШЕХІ АН ТЪРНЪСА. ШИ ЗІСЕ ПЪРЪШЪЛЪ МАРЕ ЯЛАДЕ БЪЛАНЪ: ДАРЪ КЪЧЕ АМ ФЪЖЪТЪ НОЙ ЧИНТЕ КЪ АЪМНЕАВОАТЪРЪ КЪ НЪЦІЙ ФОСТЪ НЪНАШЪ ДЕ ВАМ БИЧАЛЪИТЪ КА ПЕ НИЦЕ ПЪРИНЦІЙ

ШИ ВЪЖНАДЪ НОЙ ПЕ НАШИ НОЩРИ ОАМІНІ ЕЪТЪРЪНІЙ ШИ НОЙ ФІИНА ТИНЕРЪ АМ СОКОТИТЪ КЪ ФАЧЕМ ЧИНТЕ КЪЧЕ ВАМ КІЗМАТЪ КЪТЕ ОДАТЪ АН СТРАНА НОВАТЪРЪ. — ДІЧЪ МЕРЪНА АФАРЪ ЕЙ НОЙ СЪКОРЪЛЪ СОКОТИРЪМЪ ДЕ ВРЕМЕ ЧЕ СЪНТИМЪ АЧИ АН САТЪ СЪ СТЪРНІЦІМЪ САТЪЛЪ ШИ ЕЪТЪРЪНІЙ КЪЕРЪ ШИ ПРОЦІЙ КА СЪ БЕДЕМЪ КЪМЪ ВОРЪ СПЪНЕ А КЪИ ІСТЕ АЧА СТРАНЪ ДИН ТЪЮ ШИ А КЪИ МОШІЕ ІСТЕ, ШИ ПЕ ЧИНЕ АЪ ПОМІНИТЪ ЕЪТЪРЪНІЙ ШЕЖНА АНТЪРАЧА СТРАНЪ ШИ ТРИМИСЪРЪМЪ ДЕ СОРОЧИРЪМЪ ПЕ ТОЦІЙ ЕЪТЪРЪНІЙ САТЪЛЪИ ШИ КЪЕРЪ ШИ ПРОЦІЙ ШИ МЕРЪСЪРЪМЪ АН БИСЕРИКЪ ШИ АЛЕСЪРЪМЪ ІІ ОАМІНІЙ КАРЕ ЕРЪДЪ МАЙ ЕЪТЪРЪНІЙ ШИ ДЕ ЧИНТЕ ШИ КЪ МАЙ ВАТЪ, КАРЕ НЪ ФЪРЪ НЕМЪШЪТЪ КЪ НИЧІЙ О ПАРТЕ КАРЕ МАЙ ЖОСЪ СЪНТЪ СКРІШІЙ ПЕ НЪМЕ, ШИ ЛЕ ДІДЕМЪ НОЙ СЪКОРЪЛЪ АНАИНТЕ ЗІКЪНАДЪЛЕ ШИ АРЪТЪНАДЪЛЕ АЧА СТРАНЪ ДЕ ПРИГОНЪ КАРЕ ІСТЕ ДИН СЪСЪ ОТАН БЪРСАНЪ ШИ ДИН ЖОСЪ ВЪРКА БЪЗЪДЪГАНЪ ШИ ЛЕ ДАРЪМЪ АНАИНТЕ ЗІКЪНАДЪ ПАТЪ СЪНТИМЪ АН СЪЖНТА БИСЕРИКЪ, ЧИ АЪМНЕАВОАТЪРЪ КЪ СЪФЛЕТЕЛЕ АВОАТЪРЪ КАРЕ СЪНТИЦІЙ ФЪЛЪГЪДЪИЦІЙ ФІЙ АЦЕЦІЙ СФИНТЕ БИСЕРИЦІЙ КЪ НЪМЕЛЕ АЪИ АЪМНЕЗЪВЪ ВЪ ПОРЪВЪНЧИМЪ КЪМЪ ЦІИНАДЪ ВОЙ МАЙ АРЪПЪТЪ КЪ СЪФЛЕТЕЛЕ ВОАТЪРЕ СЪ НЕ СПЪНЕЦІЙ КЪ АРЪПЪТАТЕ ПРІКЪМЪ ЦІЦІЙ А КЪИ ІСТЕ АЧАТЪ СТРАНЪ ДИН ЗІЛЕЛЕ ЕЪТЪРЪНИЦІЙ ШИ ПЕ ЧИНЕ А ПОМІНИТЪ АЧИ ШЕЖНА АН ТРЕНЪСА. ІАРЪ ЕЙ КЪ ТОЦІЙ ЗІСЪРЪ НОЙ ТОЦІЙ КЪ СЪФЛЕТЕЛЕ НОВАТЪРЕ ВЪ СПЪНЕМЪ СЪЖНТЪЛЪИ СЪКОРЪ: КЪ НОЙ АМ ПОМІНИТЪ ШИ ЦІМЪ ФОАР-

plinu. Aleopathicii si homeopathicii si aici erau inca totu in lupta, si tari in convictiunile lor.

Gvernulu Romaniei recunoscendu importantia obiectului si pericolulu disensiunei pentru paciente, a convocatu unu consiliu mare, mai mare decatu tote cele de pana acum, si-i dete pre pacientele in mainile lui.

Sa speramu, domniloru, ca-lu voru vindeca pre deplinu.

In totu casulu, amu ferm'a incredintiarea ca nu-lu voru ucide. Romanulu.

Rectificare

Telegrafulu Romanu din 20 Aug. (1 Sept.) a. c. nr. 67 reproduce in corespundintia din Clusiu dto 16 Augustu Adunarea generala a Asociatiunei si vorbirea mea scurta, cu carea m'amu adresatu catre adonare dupa faptulu alegerei de presiedinte si vice-presiedinte.

Nu sciu, nu m'au intielesu corespundintele seu au avutu scopuri tendentioase, *) candu i-mi pune in gura cuvinte ce nu le-amu rostitu, retace cele rostite si da totului intielesu cu totului totu contrariu.

Eu, si cu mine toti, cari au cetilu dts'a corespundintia - din cuvintele ce mi se adscie: „dara ca sa nu credeti, ca eu din privinti'a unor neplaceri, ce pote le-asii pute ave din partea principalulu meu, nu primescu“ nu potu scote altu intielesu, decatu: „eu primindu alegerea, voi ave d'n partea mai marelui meu neplaceri, inea pentru aceea eu totu primescu.“ Repetezu ca reportatorele seu nu m'au intielesu, seu schimonosindu-mi vorbirea, iau datu intielesulu acest'a cu scopu si intentiune lui cunoscuta!

Pentru ca sa fiu bine intielesu, voiescu a premita ca pentru ce amu adusu inaintea in vorbirea mea numele Escelentiei Sele parintelui meu Archiepiscopu si Metropolitu?

De cate ori mi s'au descoperitu in cercuri private combinatiunile membriloru adunarei in privinti'a vice-presiedenturei, eu totudeun'a amu deprecatu si amu rugatu pre toti amicii mei - inea si in scrisu - ca sa me crutia, sa nu me aduca in asemenea perplessitate, de ore-ce impregiurările, referintiele mele - numai mie cunoscute - si modesti'a mea, nici cum nu-mi voru iert'a a primi. La acestea mi s'au obiectatu din mai multe parti, ca nu cum-va me temu ca voi ave neplaceri din partea „principalulu“ meu?

Deci, dupa tote cate s'au intemplantu in 15/27 Augustu dupa amedi in ordinea cea mai buna, in intielegerea cea mai cordiale, cu observarea tuturor reguliloru parlamentari, vediendu-me eu

*) Cor. ni-a impartasitu cuventarea dupa notiie stenografice. Red.)

moralmente constrinsu, a primi votulu onerificu mai unanimu alu adunarei, dar voindu totu deodata - precum amu facutu particularmente - a delatur'a si in adunare acea parere gresita: ca cum prin primirea alegerei asupra-mi cadute, mia-asii pute atrage neplacerea Maimarelui meu, amu dtsu asi'a in aline'a a dou'a:

„Privindu-mi impregiurările si referintiele mele, aru trebu' sa dicu ca nu potu primi, inea sa nu credeti Dloru, ca intre impregiurările si referintiele aceste asi'u numer'a dora si aceea, ca asi'u ave sa suferu pentru acest'a neplaceri din partea principalulu meu; neci decumu Dloru! Esc. Sea Parintele meu Archiepiscopu si Metropolitu e unu barbatu cu multu mai loialu, cu multu mai umanu, elu respect'za Statutele Asociatiunei si votulu adunarei generalu, care sciu ca-i va fi binevenitu, cu multu mai pre susu decatu sa se pota presu-pune din parte-i asi'a ce-va. Alte suntu greutatile mele cari mi-aru demand'a sa nu primescu; inea fiindu ca vedu, ca de-si asi'u dice, ca nu primescu, acest'a aru fi inzadaru (voci: asi'a este) pentru aceea dara primescu, inea ve rogu etc.“ Acestea au fostu cuvintele, acest'a intielesulu pasagiulu mentiunatu din vorbirea mea.

De-si cu mare sila si neplacere, dar fiindu-ca amu avutu ocazione de cate-va zile a me convinge din impartasiri sincere, catu de tare e dusa in retacire opiniunea publica, anumitu despre pasagiulu din vorbirea mea, reu reproducu in Telegrafu, m'amu simtitu detoriu a reduce acest'a la realitatea si intielesulu lui adevyeratu.

Rogu dara pre on. redactiune a Telegrafulu ca in interesulu adevyerulu sa binevoi'asca a primi sirele aceste si ale da locu in celu mai deapropu numeru alu „Tel. Rom.“ Sabi'u, 24 Augustu 1867.

I. H a n n i'a, Prot.

Principatele romane unite.

Bucuresci 17/29 Augustu. Ministeriulu celu nou s'au compusu adi, si au si intratu in functiune. Ministrii cai noi suntu:

- D. Stefanu Gulescu, Presiedinte alu consiliulu si ministru de Interne.
D. Steege, ministru de finantia.
D. Antonu Arionu, ministru alu Justitiei.
D. Teriachi, ministru alu lucrariloru Straine.
D. Dumitru Bratianu, ministru alu lucrariloru publice si ministru ad-interimu la Calte si Instructiune publica.
O scire mai prospeta ne spune ca la ministeriulu din urma s'a denumitu Gusti.

Damu publicitatiei statutele de mai la vale. Ne pare forte bine, caci vedemu, ca domnele romane din Romania moldava, asemenea, ca si ale nostre de aici, in-grigescu ca nesce bune mame de fetitiele serace si orfane. Despre asemenea fapte ori dincatru ni-aru

sosi scirea, ele, voru afla totudeun'a sincerulu nostru aplausu, pentruca scopulu loru este umanitariu; elu se silisce a da societatiei mame de familie bine educate, cari sa cresca mai tardiu cetatieni buni cu o educatiune intr'ega si sanetos'a, da ce duce societatea romana asi'a de mare lipsa. Dea cerulu ca fericit'a idea sa se veda in curendu incununata de succesulu celu mai doritu, fiindu spriginita de domnele nostre romane din tote partile cu ce totu putinciosulu concursu.

Eata statutele dupa Dreptatea ce apare in Iasi, unde-si are si reuniunea din cestiune originea: STATUTELE

reuniunei femeiloru romane pentru ajutoriulu la invetiatur'a feteloru serace si orfane alo poporulu romanu.

Art. 1. Noi subsemnatele considerandu imperfectionele sistemulu nostru de invetiatura pentru seculu femeescu; considerandu nesufficienti'a individuale de a-sii castig'a fia-care copila pre langa invetiatur'a generala si o invetiatura mai speciala, care sa-i pota asicura unu mijlocu de traiu onestu si frumosu pre catu este cu putintia; considerandu pre de alta parte si marea miserie ce domnesce in scump'a nostra patrie, si tote relele ce decurgu din ea mai cu s'ema pentru seculu nostru, ne-amu determinatu a forma o societate, pentru ajutorulu si invetiatur'a fetitiloru romane, mai serace si dotate cu talente deosebite si specialmente cu invetiamentulu profesionalu si artisticu.

Art. 2. Societatea nostra vrea numele de reuniunea femeiloru Romane pentru crescerea fetitiloru orfane romane mai serace cu talente deosebite, (pana candu venitulu ne va pune in stare a ajuta pe ori-ce orfane serace).

Art. 3. Tote femeile romane fara osebire, care voru lua parte si voru contribui pentru scopulu reuniunei; se voru numi asociatele reuniunei tote alte domne ajutatoare se voru numi asociate onorarie; iara care voru ajuta sporirea fondulu reuniunei cu legate testamentarie, si cu sume mai insemnate, se voru numi binefacatoarele reuniuni.

Art. 4. Ajutoarele in folosulu orfaniloru se voru da si culege, seu in bani, seu in lucruri de ori ce pretiu ori si candu si dela ori si cine in mesur'a in care le va las'a anim'a, si le voru permite impregiurările pe fia-care a inlesni sortea nenorociteloru orfane si serace.

Art. 5. Spre a naint'a scopulu reuniunei si spre a dirige trebile ei cu mai mare progresu, se va alege anualmente unu comitetu de doua spre-diece asociate, dintre care un'a va tine loculu de presiedinte, un'a de econom'a casiera, doue de v-presiedinte si alte doue de secretare si protocoliste, care tote voru primi aceste insarcinari gratis in folosulu orfaniloru si a fetitiloru serace.

Art. 6. Comitetulu va dirige lucrările reuniunii

ТЕ БИНЕ ДИН ТИНЕРЕЦЕЛЕ НОАСТРЕ АМ ПОМЕНИТ ЛНКС ПЕ МОШІИ ПЪРЪШЛАЫ МАРЕ ДЪПЪ АЧЕА ПЕ ПЪРІНЦІИ ЛЪР ШИ ШИМ КЪ ЕСТЕ А ДЪМНЕАЛЪИ ДИН МОШІИ ДИН СТЪРЪМОШІИ КЪ ДЪМНЕАЛОР КЪ БЪРЪЗНЕЦІИ СЪИТ БОЕРІИ ДИН ЛНЧЕПЪТЪЛ САТЪЛАЫ ШИ АЪ ЛОК ДЕ МОАРЪ ШИ МЪНТЕ ШИ КОІЕРШАГЪРІИ, НЪ НЪМАЙ АЧІ ЛН ШИНКА ЧІ ЛНКС ШИ ЛН АЛТЕЛЕ ДИН ВЕЧІИИ КАРЕ БЪРЪСЕК ПЪНЪ АСТЪХІИ, ІАР ДЪМНЕАЛОР СТЪРЪМЕЦІИИ НЪ ШИМ ДЕ ОУНДЕ САЪ МЪТЪТ АЧІИ ЛН ШИНКА, ВЕДЕМ КЪ АЪ ОУН ШЪК ДЕ МЪНТЕ РЪПЪТ ДИН МЪНТЕЛЕ ВАДЪЛАЫ ІАРЪ ЛН ХОТАРЕЛЕ ШИНКІИ АЛЕ НОАСТРЕ НИЧІ ЛНАПЪ НИЧІ ЛН МЪНТЕЛЕ, НИЧІ ФЕРДЕЛЕ КА АЛЦІИ ФЕРДЕЛАШІИ НАЪ ДЪМНЕАЛОР, АШИЖДЕРЕА ШИ ЛН СТРАНА АЧАСТА НИЧІ О ТРЪКЪЗ НАЪ, ЧЕ ЕСТЕ А БЪЛЖНЕЦИЛОР ПРЪКЪМ СЪИТ ФРАЦІИ КЪ БЪРСАНІИИИ ЛН ТОАТЕ МОШІИЛЕ ЛОР АША ШИ ЛН БИСЕРІКЪ АЪ СТРАНЪ ОУНЪЛ АЛНГА АЛЪЛА ДИН ЛНЧЕПЪТЪЛ САТЪЛАЫ. ЧІ АКАМ СФЪИТЪЛ СЪЕОР ВА ЖЪДЕКА ПЕНТРЪ СФАДА ШИ НЕБЪНІА ЧЕ А ФЖЪТ ДЪМНЕАЛЪИ ЖЪПЪИЛЪ ІОАИ СТЪРЪМЕЪ.

Дачи ной сзеоръл ампріѳнъ ши къ еътржніи сатълаы ампріѳнъ къ проціи жъдикарѳм:

Д В Л І Б В Р А Т Ъ

Пъръшъл мик къче а сърит къ сѳаѳъ лн сѳжнтъ еисерикъ дѳпъ жъдеката сѳинтелор канона-не с'а глови къ глоба сзеорълаы маре къ зъ

ФОСТЪ СЪ РЪГЪ ДЕ СЪЖНТЪЛ СЪЕОР ШИ СЪЖНТЪЛ СЪЕОР ЛНКС ВЪЗЪНАДЪИ РЪГЪЧНЕА ШИ СЪРЪЧІА СЪ МИЛОСТІИИ ДЕА ЕРЪТЪ ПЕ БІ ФЛОРИНЦІИ ШИ СТРАНА СЪ О СТЪПЪИЕСКЪ ПЪРЪШ МАРЕ ПРЪКЪМ А МЪР-ТЪРИСІТ КЪ АЪ ФОСТ А ДЪМНЕЛОР А БЪЛЖНЕЦИЛОР, ЧІ ЛІТРЕ ЕИ КАРЕ ВА ФІ МАЙ ЕЪТЪРЖІИ СЪ ШАЗЪ ЛН ТРЪИСА ПЪНЪ ВА ВЕНІИ РЪНАДЪ ІАРЪ КАРЕ ВА ФІ МАЙ ЕЪТЪРЖІИ ПРЪКЪМ ЕСТЕ ОБИЧЪИТ, ІАРЪ ПЪРЪШЪЛ МИК ШИ АЛЦІИ ДИН НЪМАЪЛ ДЛОР КЪИЪ ПЪЧЕ СЪ АЕ ДЕА, ІАР ЧИНЕ ВА МАЙ ФАЧЕ ВЪРЪЖЪЗ ПЕНТРЪ АЧЕА СТРАНЪ ЛНТЪИО СЪ ПЪЕ ЖЪДЕКЪТОРИЛОР 25 ДЕ ФЛОРИНЦІИ АПОЙ СЪ ЛНЧАПЪ АЛЪЖЪДАКАТЪ. ІНАСТА НОЙ ТОТ СЪЕОРЪЛ АМ ЖЪДАКАТ КЪ СЪФЛЕТЕЛЕ НОАСТРЕ ШИ ДЪПЪ ОБИЧЕКА НОСТРЪ С'О ЛНТЪРИМ АЧАСТЪ СЕНТИНЦІИЪ КЪ ПЕЧЕЦІЛЕ ШИ КЪ ИСКЪЛІТЪРИЛЕ НОАСТРЕ. ДАТЪ ДИН СОЕОРЪЛ НОСТРЪ РОМЪЗНЕСК АУКЪ АН МАЙ ВЪИ ВЪ ПРОТОПОП ІОАНАШЪ МОІЕ ВІНЕЦЕНЪЛ НОТАРЕШ СЪЕ. МАРЕ ШИ КЪ ТОТ СЪЕОРЪЛ М. ПР. (L. S.) ВІНИЦІИ ПОН ОТОЙКА М. П. ПОН ОЪПРЕА ВІНЕЦЕН ЖЪРАТ СЪЕОРЪЛАЫ М. ПР. ПОН ІОАН СІВІСТРЪИЪЛ ЖЪРАТ СЪЕОРЪЛАЫ М. П. ХЕРІИИ ПОН СІМЕОН, М. П. ПЪРЪШ ПОН ВАСІЛАІЕ М. П. ШИНКА ПОН ІЛАДЕ М. П. ГРІДІ ПОН ОТАИ М. ПР. ПЪРЪШ ПОН МАДІИ М. П. КОМАНА ЖОС ПОН ДАВІД М. П. ОХАКА ПОН ОТАИ М. П. ВАД ПОН ІОНАШ, КОПЪЧЕА ПОН ОТРЕКА М. П. РЪЧЪЛАТА ПОН ПАЛОИ М. П. КОМАНА ДЕ ЖОС ПОН ІОАН М. П. КОМАНА ДЕ СЪС ПОН БРАТЪ М. П. ІЛНІИ ПОН, ІОАН ШИ ПОПА ВАБЛАКІ

М. П. РЪШОР ПОН ОПРЕ ЕЪТЪ. ШИ ПОПА ОПРЕА ТИНЪР М. П. ХЪРЪЗ ПОПА ОПРЕА, ШЕРКЪЦІА ПОН ДЪМИТРАШ ШИ ПОПА ОАНЕМ. П. МЪРЪИНИЕН ПОПА НЕКЪЛАЕ М. П. ШЕКЪШ ПОН ОТАИ ШИ ПОН КРЪЧЪИ М. П. ОЪСЧОРІИ ПОН ШЕРКАИ М. П. БЕТЛЕИ ПОПА БЪКЪРМ. П. РЪЧЕ ПОН РАД М. П. ПОПА АЪКА ШИ ПОН МАДІИ.

МЪРТЪРИЛЕ ДИН ШИНКА ЕЪТЪРЖІИИ САТЪЛАЫ БОЕРІИ ШИ ПРОЦІИ КАРІ АЪ ФОСТ ЛН СЪЕОР: ПОН ІЛАДЕ, ТАМАШ ОЪРС БОЕР, ІОАН ОЪРС БОЕР, ОТАИ ОЪРС БОЕР, ДЪМИТРАКЕ ОЪРС БОЕР, МАН АЪА БОЕРІИ, ОТАИ БЪРСАН БОЕР, ОТЪИИЛЪЗ КІМА, ОТАИЧЪЛ ОПРІ, ІЛАДЕ ЛН СЪРЪЦЕЛ, БЪКЪР ФЛЪКЪШ, БЪКЪР РЪКЪ, МАН КІХЪЗ, МАН БОЛІА, РАД КОЦЕ, РОМАН ДАЕЪР, ОТЪИИЛЪЗ Мірча.

Noi lasamu ulteriorea esegesa a acestui actu pentru alta data, iera pentru acum ne restringemu de a anuncia s'imaveriloru lectori impartasirea altoru documente istorice ce atingu pre factorii principali ai susu citatului soboru, si anume pre stimaverile si vechile familie nobile a Balanesciloru, si Barsanesciloru, a Strinbesciloru alias Sincai, ce se infatiseza aci ca litiganti, si a Monesciloru, din care pre unulu lu gasimu aci ca conducatoriulu alu acestui soboru protopresbiteriale.

nei spre sporirea folosului ei pentru orfane după a sea detorie; va primi pre lângă cuitanția ajutorile date, și trecându-le în protocolu va îngriji că colectele în bani să se asieze fără cea mai mica întârziere, pe interesu cu ipoteca de prețiu indoito, séu și la case publice sicure, va pastră obligatiunile care voru trebui să fie intabulate singuru numai cu titlulu; Fondulu reuniunii femeilor, pentru mai mare securitate a orfanilor, se va silii a aflá starea și versi'a orfanilor prin ajutoriulu celu mai nemeritu, și va judecă după testimoni interite de vr'o autoritate publica, care orfane voru fi mai întâiu să se ajute, cum (in ce modu) câte și in ce mesura, după-cum adeca va sta raportulu, între numărulu orfanilor și între venitul și colectele de ajutore. Mai incolo voru trebui a aflá calea cea mai sigura spre a impartí orfanilor și fetelor—serace ajutoriulu câtu se va aflá.

Art. 7. In diu'a Sf. Michaeli și Gavrilu comitetulu va respunde înaintea Adunârei generale a asociatoru reuniunii de tôte lucrările și folósele, ce a avutu în favóra orfanilor și fetelor serace. cându atunci voru dá socotelele, și si va depune insarcinarea ce au purtatu.

După acést'a Adunarea va pasi spre alegera comitetulu anulu venitoru, prin majoritatea voturilor adunantiei, preinscintia de tempuriu de presiedinte, putendu-se realege și fostele persóne care compuneau comitetulu, care prin staruti'a harniciei, și revn'a loru voru fi folositu mai multa reuniunii, neallegându-se însa rude până la a patrulea gradu. Reclamarea absentelor n'are locu.

Art. 8. Comiteturu finitulu fia-câru anu va dá în publicu socotela cu deameruntulu intr'o brosiura, unde se voru trece numele tutoru asociatoru, eare a contributu fia-care pe anu trecutu, se va aretá capitalulu întregu alu reunierei securitatea și procentulu cu care este asiediata. După aceea se voru trece pe rendu numele fetelor orfane și serace, care au primitu ajutoru, însemnandu numele și locinti'a parintilor loru, precum și sum'a ajutorulu datu fia-cârei'a. In fine se va incheiá socotela aratendu-se pe scurtu starea veniturilor și a cheltueletoru, precum și reserva.

Art. 9. Fondulu reuniunii va remané neatinsu și numai din interesele ce voru preveni din capitalele date cu dobanda, se voru întrebuință trei părți spre ajutoriulu orfanilor numite, lipsite de parinti și fetelor serace, eare o parte se va alaturá la fondu. Colectele făcute în bani spre scopulu acél'a eare se voru impartí între densele. Colectele în materialu se voru preface în bani alaturandu-se earasi la fondu.

Art. 10. După-ce se va marí fondulu reuniunii în tempu de cativa ani, se va preface în asiediamente filantropice de crescerea și invetiatur'a seraciloru în tôte ramările atingátore de seculusu femeninu cu privire la orfanele nóstre cele lipsite de ambii parinti, și la cele ai câroru parinti traíndu, voru fi contribuitu spre sporirea fondulu reuniunii.

Art. 11. Fetele cele mai escelente se voru întretine cu tôte cele trebuincióse aici s'au instrăinatate, ear altele se voru ajutá și cu mai puțin.

Art. 12. Numai o majoritate de dóne treimi din adunarea generala, care se va într'uni conformu art. 7., din aceste statute, va puté face o schimbare în aceste statute, urmându-se după fórmele dreptulu de reuniune.

Varietăți.

** Maj. Sea c. r. apostolica prin decisiunea pr. in din 20 Augustu s'a înduratu prégratiosu a luá spre cunoscintia manifestatiunile omagiale cu ocasiunea serbarei p. in. natali dile substernute din partea liberei cetăți Sabiu, a jurisdicțiunelor saeseci și tribunalulu de apelu sasescu (s ä c h s i s c h e n Obergerichtes — országos főtörvényszák — v. Hr. Ztp. nr. 211.)

** Escelenti'a Sea comandantele generalu Br. de Ramming s'a reintorsu în septeman'a acésta dela castrele de langa Bruck.

** Adresa de omagiu ne spune Hr. Z. ca a tramisu de nou comitetulu districtualu din districtulu Naseudulu în limb'a româna și ungurésca la Majestatea Sea. Ans'a s'a luatu dela încoronare.

** Marcenóne de epistole. Miniateriulu r. de comerčiu publica o încunoscintiare

din 22 Augustu, in urm'a cârei pentru francarea epistoleloru, pre lângă marcele (și copertele) de 2, 3, 5, 10 și 15 cruceri noi (soldi) și coperte de 25 cruceri noi (soldi), se voru mai emite marce de epistole în prețiu de 25 și 50 cruceri noi (soldi).

** Planu de organizarea puterii armate. Generalulu de honvedu Vetter dechiara în o epistola a sea adresata la redacțiunea diariulu „Hon“, că densulu a lucratu unu planu de organizare pentru puterea armata în Ungari'a, carele pource însa dela presupunerea, că arma'ta c. r. sa se desparta după principiulu dualismulu și în Ungari'a sa se introduca inarmarea generala.

** Multiamita publica. Comiteturu bisericescu dela S. biserică gr. or. din cetatea Brasiovilu luandu atâtu în consideratiune miser'ia pusețiune a bisericăi gr. or. din Maieru, câtu și din creștineșca marinimitate de care este petrunsu, a donatu cu cea mai mare afabilitate o parechie de vestminte bisericesci; deci din partea subscrisului — că Parochulu loculu — pentru acésta fapta pietósa, cu cea mai mare recunoscintia se aduce pi'a multiamita, și mai vertosu va remané în etern'a memoria Prea onoratulu Domnu Diamandi Arseniu Curatore primariu, că mijlociuriulu unei bine faceri atâtu de maréle.

Maieru in 22 Augustu 1867. Ioann Branea Parochu gr. orient.

** Notele de statú. Notele dechiarate de note de statú de câte unu și cinci florini circulau pre la finea lui Iultu în prețiu de 67,439,840; la finea lui Augustu însa numai 59,963,840; circulațiunea acestoru note a scadintu cu 7,476,000; din contra notele cele formale de statú a crescutu în lun'a trecuta dela 232,230,000 la 239,417,805.

** Conventiunea monetaria. Austri'a e decisia a se alaturá lângă conventiunea monetaria, carea cuprinde acum pre Austri'a, Franci'a, Itali'a, Belgiulu și Elveti'a; Austri'a bate acum monete (bani) de aur in prețiu de doi, patru și optu floreni.

** A leger e. Sabba Vukovics ministuru de justitia dela 1849 s'a alesu de deputatu dietalu prin aclamatiune în cerculu Baciului, în comitaturu de același nume.

** Un'a ucidere între ostasi. În asiá numit'a casarma „Heumarkt“ din Vien'a se dede unu casu tristu în dilele trecute. Unu gregariu (ostasiu, Gemeiner) magiaru, Kolosváry Mozi, impusca adeca pe superiorulu seu, corporalulu Ioann Crisianu, dela regimentulu de infanteria a M. Ducelui Baden, pentru cuventulu ca I. Crisianu aru fi fostu tare aspru cu densulu la esercitiu s. a. Foile magiare și cele magiarone de aici grabira a dá crudelitatii ast'a colóre scusandu pe ucigatoriulu și aretandu pe nefericitulu corporalulu că omu aspru fórte și cumca a datu palme gregariulu magiaru.

Noi însa audim din funte secura ca treb'a sta de totu altfelu și cumca nu asprimea lui Crisianu aru fi datu ansa la crim'a de mórte, ci numai brutalitatea și nesupunerea lui Kolosváry M. par'u fi îndemnatu la ea. Kolosváry M. fiindu rēcruitu, se tine de clas'a aceloru naivi cari cugeta, ca deca nu voru invetiá exercitiulu s. a. voru fi demissionati din ostasime, și asiá dara neci ca voiá sa invetie séu sa pricepa ce-a ce ucisulu superioru i aretá de suté de órì și se necagiá fórte. Precum însa bine se scié; la milita domnesce rigóre, și totdeun'a corporalulu este respundietoriulu superioriloru sei pentru instruarea și purtarea fecioriloru de sub priveghierea sea, și asiá bietulu ucisu, de o parte credinciosu și devotatu mai mariloru sei, temendu-se de asprimea lezei, iera de alta parte superatu neincetatu de cerbicositatea lui Kolosváry a fostu nevoitu a aretá mai mariloru sei purtarea urita a individulu magiaru, urmându după acést'a totdeun'a și pedeps'a dela superiorii competenti. Gregariulu magiaru însa si puse inapetu sa puce pe „oláh koplárt, că sa scape de atâtea pedepse“ și eata ca la 24 J. tr. siediendu I. Crisianu la mésa cu mai multu ostasi s'a datu Kolosváry Mozi in do-sulu loru, unde a încarcatu pusea și cându s'a sculat nefericitulu corporalulu de pe seauu, a descarcat'o asup'r'a lui. Glontiulu a strapunsu partea cea dela drepr'a a peptulu și s'a opritu într'unu unghiu dela o feréstra. Puscatulu cadiu numai decátu la pamentu, dara se sculá totu asiá de rapede că sa apuce pre ucidiatorulu, carele însa o luase la fuga. Puterile lu paresfra pre bietulu Crisianu scurgendu-

i-se sangele, și cadiu a dóu'a óra pentru totu deun'a. La 25 J. tr. după amédi fuse I. Crisianu înmormontatu, eare Kolosváry arestatu și pusu în féra.

„Albin'a.“
(Unu comitetu secretu in Pest'a). Deputatulu cetăției Pest'a alesu acum de curendu, Csernatony, comunica în „Hon“, ca a primitu o scrisóre dela „comitetulu natiunaliu secretu de supraveghiere“ în carea i se demanda, că in restempu de trei dile sa renuntie de mandatulu de deputatu, căci altmintrea „persón'a lui va fi trasa inaintea natiunii spre a fi dejudecata.“

** Remasitiile Ducelei de Reichstadt, fiului lui Napoleon I, Napoleon II, se suna ca in jumetatea a dóu'a a lunei lui Septembre, voru fi duse la Parisu și voru fi înmormontate în St. Denis.

** Sinuciderea unui smintitu. Consulu ruscescu dela Vidinu aflá în caleatori'a ce o întreprinse densulu de curendu in Ungari'a, ca în unu satu marginasiu alu Turciei se prinsera și impuscara doi emisari rusesci. Intemplarea acést'a la miscatu asiá de tare încátu in caleatori'a sea mai departe, dela Essecu la Pest'a și perdú mintile și in apropiarea dela Föktü (la Ialscsa) sari din vaporu in Dunare de se inecá.

** Unu bulgaru romanofilu scrie urmátorele în Romanulu:

„Sciri telegrafici anuciau despre agitarea spiritelor moldoveniloru și tendințele loru separatistice; ele mai relatau despre într'unirea separatistiloru la Romanu. Insa după asertiunile mai multoru gazete, atâtu locale, câtu și franceze, acéste sciri nu suntu positive.

„La 1 Augustu, s'aru fi inauguratu în Bucuresci unu congresu, séu adunare de Romani literati, alu câruia scopu aru fi a institui o academi'a carea va defini uniformitatea limbei în ortografie și gramatica pe lângă acést'a a deseeptá și consolidá simtiementulu de unitate între natiunile románe.

„Románi tñu multu la unitatea și legalmentele cu conatiunaliu loru din Trann'i'a, Banatu, Bucovin'a și Besarabi'a rusa, inca și cu cei din Macedoni'a, numiti cutiovlahi, pentru cari s'au și organizatu o comisiune.

„Anulu trecutu unu archimandritu luase de pe aici 10—20 baiati, pe cari ia dusu la Bucuresci la studiu, acum se dice ca aru fi venit iaru sa ia și alti, de aceea unu fanariotu din Romani'a, corespundinte alu diaruului Byzantis, cu mare indignare și furie scrie contr'a acéstui archimandritu, și invita biseric'a cea mare sa previe acéstu reu.

„Fanariotii erépa de necazu cându vedu ca și Romani din Macedoni'a, si vinu în cunoscintia și si punu tôte silintiile sa-i retie însa prea tardiu.

„Inainte de doi ani se inaugurase în Bitolea o scóla particulara pentru limb'a româna, vladic'a s'au grabitu se o inchida, acum se dice ca iaru s'au deschisu.

„Inca și în folosulu arnautiloru crestini se lucreza ce-vaz; unu compatriotu alu loru a editatu unu Abcdariu, și a gatitu că sa pue sub't presa o gramatica.“

Nr. 14—1 Concurso

Care se deschide spre întregirea statiunei vacante de invatietoriu la scóla populara gr. or. din comun'a Talmacelo, in Scaunulu Sabiului.

Cu acésta statiune suntu împreunate urmátorele emolumente:

- in bani gat'a pre anulu scolaru 120 fl v. a.
- cortelu liberu lângă scóla.
- lemn focale de ajunsu, și
- grádina de legumi lângă scóla.

Doritori de a ocupá acéstu postu invatietorescu, voru ávea a îndiestrá petitiunea loru concursuala timbrata după cuviinția, cu atestatu de hotezu — cu atestate cumca au absolvatu cu sporu bunu gimnasiulu de josu, și cursulu Pedagogicu în Institutulu nostru Archidieceasanu în Sabiu, apoi despre purtare sea politica și morala, și despre servitiulu seu de până acum, precum, și despre deplin'a deprindere, in tipiculu, și cantările bisericăi nóstre gr. res. apoi acea petitiune, până la 14 Sept. a. c. st. v. sa o astérna la subscrisulu Inspectoru districtualu de scóle, spre urmarea mai incolo.

Sabiu 26 Aug. 1867.

Ioann Panoviciu
Protopopu și Inspect.
de scóle.